

Švedijos nacionalinės būsto, statybos ir planavimo valdybos teisės aktų kodeksas

Paskelbė: Yvonne Svensson

BFS 2024:8

Švedijos nacionalinės būsto, statybos ir planavimo valdybos taisyklės dėl higienos, sveikatos ir aplinkos apsaugos, vandentvarkos ir atliekų tvarkymo

Paskelbta
2024-11-20

priimta 2024 m. lapkričio 19 d.

Pagal Planavimo ir statybos potvarkio (2011:338) 10 skyriaus 3 skirsnio 3, 10 ir 11 punktus, 8 skirsnį ir 24 skirsnio 1 punktą Švedijos nacionalinė būsto, statybos ir planavimo klausimų valdyba skelbia¹ toliau nurodytas taisykles.

I DALIS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1 skyrius. Bendroji informacija

Teisės akto turinys

1 skirsnis. Šiuo teisės aktu nustatomos taisyklės, susijusios su:

- 1) techniniais reikalavimais, susijusiais su higienos, sveikatos ir aplinkos apsauga pagal Planavimo ir statybos potvarkio (2011:338) 3 skyriaus 9 skirsnį;
- 2) vandentvarkos techniniais reikalavimais pagal Planavimo ir statybos potvarkio 3 skyriaus 20 skirsnį ir
- 3) atliekų tvarkymo techniniais reikalavimais pagal Planavimo ir statybos įstatymo (2010:900) 8 skyriaus 4 skirsnio pirmos pastraipos 9 punktą.

Taisyklėse taip pat pateiktos nuostatos, susijusios su techninių reikalavimų koregavimu keičiant pastatus pagal Planavimo ir statybos įstatymo 8 skyriaus 7 skirsnį ir su atitikties tikrinimu pagal to paties įstatymo 10 skyriaus 5 skirsnį.

Taisyklių taikymo sritis

2 skirsnis. 1 skyriaus nuostatos taikomos statant naujus pastatus ir pakeistai daliai keičiant pastatus.

2–11 skyrių nuostatos taikomos statant naujus pastatus.

Keičiant pastatus taikomos 12–13 skyriaus nuostatos.

Nedidelis nukrypimas nuo šio teisės akto nuostatų

3 skirsnis. Tam tikrais atvejais galima šiek tiek nukrypti nuo šio teisės akto nuostatų, jei:

- 1) tam yra ypatingų priežasčių;
- 2) vis dėlto tikėtina, kad pastatas bus techniškai tinkamas; ir
- 3) kitu požiūriu didelių nepatogumų nėra.

¹ Žr. 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka (kodifikuota redakcija).

Jei pagal pirmą pastraipą yra nedidelis nukrypimas, tokio nukrypimo priežastys pagrindžiamos dokumentais, susijusiais su 8–9 skirsniuose nustatytu projekto rengimu.

Apibrėžtys

4 skirsnis. Šiame teisės akte vartojamos sąvokos ir terminai turi tokią pat reikšmę kaip Planavimo ir statybos įstatyme (2010:900) ir Planavimo ir statybos potvarkyje (2011:338).

5 skirsnis. Šiame teisės akte vartojamos toliau pateiktos apibrėžtys:

- atliekų įrenginys* – stacionarus atliekų tvarkymo įrenginys;
- gyvenamasis vienetas* – būsto dalis, skirta asmeniniam naudojimui būstuose, kuriuose dalijamasi tam tikromis gyvenamosiomis paskirtimis;
- didžiausias leidžiamas drėgnis* – viršutinė riba, kai negalima tikėtis, kad drėgmė gali pakenkti higienai ar sveikatai;
- oro keitimas* – oro mainai pastatuose;
- kenkėjai* – gyvūnai, kurie gali padaryti žalą, skleisti kvapą, kelti diskomfortą ar dėl kurių gali augti mikrobai, kurie gali turėti įtakos higienai ar sveikatai;
- šaltas vandentiekio vanduo* – šaltas geriamasis vanduo;
- karštas vandentiekio vanduo* – šildomas šaltas vandentiekio vanduo;
- vandentiekio vanduo* – vanduo, kuris yra šaltas vandentiekio vanduo arba karštas vandentiekio vanduo; ir
- kitas vanduo* – vanduo, kuris neatitinka vandentiekio vandeniui keliamų reikalavimų, tačiau naudojamas pastate vietoj vandentiekio vandens.

6 skirsnis. Šiame teisės akte sąvoka „statybos produktai, pasižymintys iš anksto įvertintomis savybėmis“ yra produktai, pagaminti taip, kad juos būtų galima stacionariai įrengti statiniuose ir kurie:

- 1) turi būti paženklinėti CE ženklu;
- 2) turi tipo patvirtinimą arba kurių gamyba kontroliuojama pagal Planavimo ir statybos įstatymo (2010:900) 8 skyriaus 22–23 skirsnių nuostatas;
- 3) yra sertifikuoti sertifikavimo įstaigos, akredituotos užduočiai atlikti ir atitinkamam produktui pagal 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 765/2008, nustatantį akreditavimo reikalavimus ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 339/93; arba
- 4) buvo pagaminti gamykloje, kurios gamyba, gamybos kontrolė ir statybos produkto gamybos rezultatai yra nuolat stebimi, vertinami ir tvirtinami sertifikavimo įstaigos, akredituotos užduočiai atlikti ir produktui pagal Reglamentą (ES) Nr. 765/2008.

Europos ekonominės erdvės arba Turkijos įstaigos atliktas vertinimas taip pat pripažįstamas vertinimu pagal 3 arba 4 variantą, jei įstaiga suteikia lygiavertės techninės ir profesinės kompetencijos garantijas, taip pat nepriklausomumo garantijas kitomis priemonėmis nei akreditavimas užduočiai pagal Reglamentą (EB) Nr. 765/2008 atlikti.

Statybos produktai ir medžiagos

7 skirsnis. Statybos produktai ir medžiagos turi pasižymėti žinomomis ir dokumentais pagrįstomis savybėmis, susijusiomis su pastato paskirtimis atitikti šio teisės akto reikalavimus.

Statybos produktai, kurių savybės iš anksto įvertintos, laikomi turinčiais žinomų ir dokumentais pagrįstų savybių, susijusių su tais aspektais, kuriais jie yra iš anksto įvertinti.

Statybos produktų, išskyrus statybos produktus, kurių savybės iš anksto įvertintos, savybės bandomos arba vertinamos pagal kitą pripažintą metodiką. Jei įmanoma, naudojama Europos Sąjungoje priimta metodika.

Projektavimas ir konstrukcija

8 skirsnis. Pastatai projektuojami:

- 1) profesionaliai;
 - 2) taip, kad darbą būtų galima atlikti taip, kad būtų laikomasi šio teisės akto reikalavimų; ir
 - 3) taip, kad būtų galima atlikti numatytą techninę priežiūrą.
- Taikoma pirma pastraipa, išskyrus atvejus, kai tai nebūtina.
Keičiant pastatą, gali būti naudojamosi esamo pastato patirtimi.

9 skirsnis. Projektas dokumentuojamas.

- Dokumentuose pateikiama ši informacija:
- 1) numatoma pastato paskirtis;
 - 2) numatomos sąlygos, susijusios su pastato savybėmis atitikti higienos, sveikatos ir aplinkos apsaugos, vandentvarkos ir atliekų tvarkymo reikalavimus; ir
 - 3) įvertinta rizika sveikatai ir, jei reikia, tai, kaip ji turi būti valdoma, kad nebūtų nepriimtinos rizikos sveikatai.
- Taikomos pirmoji ir antroji pastraipos, išskyrus atvejus, kai tai nebūtina.

10 skirsnis. Pastatai statomi:

- 1) profesionaliai ir
- 2) pagal taikomus dokumentus.

Specialios nuostatos dėl pastatų keitimo

11 skirsnis. Keičiant pastatą reikia išsiaiškinti, ar:

- 1) pastate yra trūkumų, susijusių su higienos, sveikatos ir aplinkos apsaugos reikalavimais, kuriuos galima pašalinti taikant planuojamą priemonę;
- 2) dėl planuojamos priemonės gali pablogėti esamo pastato savybės, susijusios su higiena, sveikata ir aplinka; ir
- 3) pakeitimas turės neigiamą poveikį pastato kultūros paveldui ir kaip padės išvengti tokio neigiamo poveikio.

12 skirsnis. Keičiant pastato oro keitimo sistemą, turi būti patikslintos galimybės naudoti esamus kanalus arba kitaip sumažinti intervencijos mastą.

Tikrinimas

13 skirsnis. Atitiktis higienos, sveikatos ir aplinkos apsaugos, vandentvarkos ir atliekų tvarkymo reikalavimams tikrinama:

- 1) projektuojant ir konstruojant pagal 14–16 skirsnius;
- 2) įrengtame pastate pagal 17 straipsnį; arba
- 3) derinant 1 ir 2 punktus.

Tikrinimas atliekamas profesionaliai.

Tikrinimo rezultatai dokumentuojami.

14 skirsnis. Projekto rengimo metu atliekant patikrinimus tikrinama, ar projektavimo sąlygos, projektavimo metodai, bandymo metodai ir skaičiavimai yra aktualūs ir pateikti dokumentuose.

15 skirsnis. Vykdomo metu atliekant patikrinimus tikrinama, ar darbas atliekamas pagal taikomus dokumentus.

16 skirsnis. Statybos produktai ir medžiagos tikrinami, kai jie pristatomi į statybvieta. Turi būti patikrintos numatomos statybos produktų ir medžiagų savybės.

Statybos produktų, turinčių iš anksto įvertintų savybių, tikrinimas gali apsiriboti identifikavimu, ženklinimo patikrinimu ir dokumentų dėl iš anksto įvertintų savybių patikrinimu.

17 skirsnis. Tikrinant įrengtą pastatą, patikra atliekama atliekant bandymus, matavimus arba apžiūrą.

Oro kokybės, atsparumo drėgmei ir vandens saugos dokumentai

18 skirsnis. Turi būti parengti oro kokybės, atsparumo drėgmei ir vandens saugos dokumentai.

Dokumentuose turi būti pateikta bent informacija apie:

- 1) numatomą pastato paskirtį;
- 2) projektavimo sąlygas, susijusias su pastato savybėmis atitikti šiame teisės akte nustatytų oro kokybės, atsparumo drėgmei ir vandens saugos reikalavimus; ir
- 3) techninius sprendimus ir apsaugos priemones, kuriomis siekiama apsaugoti nuo nepriimtinos rizikos sveikatai.

Pirmos ir antros pastraipų reikalavimai taikomi, jei priemonei įgyvendinti reikalingas leidimas arba pranešimas ir jei tai nėra būtina.

Eksplotavimo ir techninės priežiūros instrukcijos

19 skirsnis. Eksplotavimo ir priežiūros instrukcijos parengiamos taip, kad eksploatuojamas pastatas atitiktų šio teisės akto reikalavimus.

Pirmos pastraipos reikalavimas taikomas, jei priemonei įgyvendinti reikalingas leidimas arba pranešimas, išskyrus atvejus, kai tai nebūtina.

II DALIS. NAUJŲ PASTATŲ STATYBA

2 skyrius. Medžiagos

1 skirsnis. Pastatams nepriskiriamos medžiagos, kurios daro neigiamą poveikį pastatų vidaus ar vietos aplinkai taip, kad kiltų nepriimtinas pavojus sveikatai.

3 skyrius. Oras

1 skirsnis. Pastatai projektuojami taip, kad juos naudojant būtų sudarytos priimtinos oro kokybės sąlygos patalpose.

Priimtina oro kokybė reiškia, kad ore nėra teršalų, dėl kurių koncentracijos atsiranda nepriimtina rizika sveikatai arba nepriimtinių kvapų.

2 skirsnis. Vidutinė metinė radono aktyvumo koncentracija ore neturi viršyti 200 Bq/m³ zonose, kuriose žmonės apsistoja ilgiau nei laikinai.

3 skirsnis. Pastatai projektuojami taip, kad oro kokybė nebūtų nepriimtina dėl oro teršalų sklaidos pastate, kuri atsiranda nuo žemės arba iš lauko oro į patalpų aplinką.

4 skirsnis. Pastatų vėdinimo sistemos projektuojamos taip, kad kambariuose galėtų būti nuolat keičiamas oras.

Keičiant orą turi būti įmanoma pašalinti oro teršalus taip, kad oro kokybė būtų priimtina pagal numatytą paskirtį. Ypač atsižvelgiama į šiuos aspektus:

- 1) tiekiamo oro kokybę;
- 2) teršalus, susidarančius naudojant pagal paskirtį;
- 3) teršalus iš pastatų; ir
- 4) oro kondicionavimą.

5 skirsnis. Būstų vėdinimo sistemos turi būti suprojektuotos taip, kad gryo oro srautas būtų bent 0,35 l/s grindų ploto kvadratiniam metrui.

Būstų kambarių vėdinimo sistemos turi būti suprojektuotos taip, kad vienam asmeniui būtų užtikrintas bent 4,0 l/s šviežio oro srautas.

6 skirsnis. Būstuose turi būti galimybė padidinti oro kaitą, išskyrus atvejus, kai tai nebūtina. Turi būti įmanoma, kad maisto gamavimo metu susidarę oro teršalai būtų šalinami kartu su taršos šaltiniu.

Padidėjus oro pokyčių neturi atsirasti nepriimtinių pastato sudedamųjų dalių slėgio skirtumų.

7 skirsnis. Vėdinimo įrenginiai išdėstomi ir projektuojami taip, kad juos būtų galima visiškai patikrinti ir valyti.

4 skyrius. Apšvietimo sąlygos

1 skirsnis. Būstai projektuojami taip, kad į juos patektų dienos šviesa, atitinkanti bent 1,0 proc. dienos šviesos koeficientą, ne mažiau kaip pusę bendro įvertinto visų būsto kambarių ploto, kuriame žmonės apsistoja ilgiau nei laikinai.

Būstuose, kuriuose maisto gamavimo, socializacijos ir valgymo paskirtys yra bendros, pirmoje pastraipoje nustatytas reikalavimas turi būti įvykdytas tiek gyvenamajame vienetė, tiek bendroms gyvenamosioms paskirtims skirtuose kambariuose.

2 skirsnis. Būstuose turi būti erdvės socializacijos ir valgymo paskirtims atlikti.

Pirmoje pastraipoje nustatytas reikalavimas netaikomas erdvėms, skirtoms bendroms socializacijos ir valgymo paskirtims būstuose su gyvenamaisiais vienetais, skirtuose vienam asmeniui.

3 skirsnis. Kambariai patalpose, kuriuose žmonės apsistoja ilgiau nei laikinai, turi būti suprojektuoti taip, kad būtų galima užtikrinti pakankamą dienos šviesą ir perspektyvą, kad bus išvengta neigiamo poveikio žmonių sveikatai.

Pirmoje pastraipoje nustatyti reikalavimai netaikomi, jei tai yra nepagrįsta atsižvelgiant į numatomą kambario paskirtį arba aplinkybes apskritai.

4 skirsnis. Stacionarus apšvietimas turi būti suprojektuotas taip, kad būtų išvengta nepriimtinos rizikos sveikatai.

5 skyrius. Kambarių aukštis

1 skirsnis. Kambario aukštis turi būti pakankamas, kad būtų išvengta neigiamo poveikio žmonių sveikatai ir būtų tinkamas numatytai kambario paskirčiai atlikti.

6 skyrius. Šiluminis komfortas

1 skirsnis. Numatomo naudojimo metu turi būti išlaikytas priimtinas šiluminis komfortas. Vertinant priimtina šiluminį komfortą ypatingas dėmesys skiriamas:

- 1) numatytai aprangai;
- 2) numatomam veiklos lygiui;
- 3) naudojimo trukmei;
- 4) naudotojų galimybei patiems daryti įtaką šiluminiam klimatui; ir
- 5) normaliam lauko klimatui ir visiems jo pokyčiams per finansiškai pagrįstą naudojimo laikotarpį.

2 skirsnis. Pastatuose esančiuose kambariuose, kuriais naudotojai negali lengvai nebesinaudoti ar negali lengvai pritaikyti jų naudojimo, šiluminis klimatas neturi kelti nepriimtinos rizikos sveikatai.

Pirmoje pastraipoje nustatytas reikalavimas taip pat taikomas esant neįprastam lauko klimatui.

7 skyrius. Atsparumas drėgmei

1 skirsnis. Pastato sudedamųjų dalių drėgnis neturi viršyti didžiausių leistinų drėgmės lygių.

Jei nėra tinkamai ištirto ir dokumentuoto didžiausio leistino medžiagos ar produkto drėgmės lygio, didžiausiu leidžiamu drėgniu laikomas 75 % santykinis drėgnis.

Nustatant drėgmės lygį, pirmiausia atsižvelgiama į:

- 1) su drėgme susijusias lauko klimato apkrovas pastato sudedamosios dalies eksploatavimo laikotarpiu;
- 2) drėgmės apkrovą pagal numatytą paskirtį;
- 3) sukuriant drėgmę;
- 4) numatomą eksploatuojamo pastato kontrolę;
- 5) oro judėjimą pastato sudedamosiose dalyse, per jas ir tarp jų;
- 6) garų pernešimas pastato viduje ir per jo sudedamąsias dalis;
- 7) kapiliarinis drėgmės pernešimas pastato viduje ir per jo sudedamąsias dalis;
- 8) ar galima tikėtis, kad pastato sudedamosios dalys taps šaltesnės už aplinkinį klimatą; ir
- 9) kokių poveikį drėgmės apkrovai gali turėti naujo pastato statyba šalia esamo pastato arba prie jo.

Taikomi pirmoje ir antroje pastraipose nustatyti reikalavimai, išskyrus atvejus, kai tai nebūtina.

2 skirsnis. Pastato sudedamosios dalys neturi būti sudarytos iš medžiagų ar produktų, kurie statybos metu viršijo didžiausią leidžiamą drėgmės lygį, jei dėl to

gali būti pakenkta eksploatuojamų pastatų drėgmei ir dėl to gali kilti nepriimtinas pavojus sveikatai.

3 skirsnis. Pastato sudedamosios dalys, kurios liečiasi su lauko klimatu, ir jų angos bei jungtys su jomis projektuojamos taip, kad į jas nepatektų nepriimtinas drėgmės kiekis.

4 skirsnis. Pastatai projektuojami taip, kad lietaus vanduo ir tirpstančio ledo vanduo būtų pakankamai nukreipti nuo pastatų. Projektuojant tokius nukreipimo elementus, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas užšalimo keliama rizikai.

5 skirsnis. Pastato sudedamosios dalys, kurios liečiasi su žeme, projektuojamos taip, kad į žemę nepatektų nepriimtinas drėgmės kiekis.

Aplink pastatą imamasi būtinų priemonių, kad būtų sumažinta vandens apkrova žemėje arba ant jo.

6 skirsnis. Jei naujas pastatas statomas tiesiai prie esamo pastato, kuris yra pažeistas drėgmės, arba šalia jo, naujasis pastatas projektuojamas taip, kad žala negalėtų nepriimtina paveikti naujo pastato patalpų aplinkos.

7 skirsnis. Patalpose esančiuose paviršiuose, kurie gali būti veikiami skystosios fazės vandens, turi būti vandeniui nelaidus sluoksnis, išskyrus atvejus, kai tai nebūtina. Sluoksnis turi užtikrinti, kad į pastato sudedamąsias dalis nepatektų neleistinas drėgmės kiekis. Projektuojant visų pirma atsižvelgiama į:

- 1) sandarumą skystosios fazės vandens atžvilgiu;
- 2) sandūrų, jungčių, priedų ir angų sandarumą; ir
- 3) atsparumą garams.

Grindų paviršiuose, kurie dažnai bus veikiami skystos fazės vandens, drėgmė gali prasiskverbti tik per grindų drenažą.

8 skirsnis. Vandeniui nelaidūs sluoksniai turi būti atsparūs senėjimui.

Projektuojant visų pirma atsižvelgiama į:

- 1) medžiagų judėjimą ir judėjimą tarp medžiagų;
- 2) atsparumą cheminiam ir biologiniam skilimui; ir
- 3) vibraciją.

9 skirsnis. Patalpų paviršiai, kurie gali būti veikiami vandens purslų, šlapiojo valymo arba kondensacinio vandens, turi turėti vandeniui atsparų išorinį sluoksnį.

Taikomas pirmoje pastraipoje nustatytas reikalavimas, išskyrus atvejus, kai tai akivaizdžiai nebūtina.

10 skirsnis. Jei tikėtina, kad pastato sudedamosios dalys patirs kenksmingo lygio kondensaciją, turi būti įrengtos kondensacijos kiekio arba neigiamo poveikio ribojimo priemonės.

11 skirsnis. Prireikus ant grindų paviršių, kurie dažnai bus veikiami skystosios fazės vandens, turi būti įrengti grindų drenažai, kad drėgmė nepatektų į pastato sudedamąsias dalis.

Zonose, kuriose yra grindų drenažas, grindys turi nusileisti žemyn drenažo link tose zonų dalyse, kurios dažnai bus veikiamos skystos fazės vandens.

Nė vienoje zonos dalyje neturi būti nepalankių nuolydžių.

8 skyrius. Vandens ir nuotekų įrenginiai

1 skirsnis. Vandens ir nuotekų įrenginiai projektuojami taip, kad būtų pakankamai atsparūs išorinėms ir vidinėms apkrovoms, kurios, tikėtina, veiks įrenginius.

Projektuojant tokius įrenginius, pirmiausia atsižvelgiama į:

- 1) cheminius ir mikrobinius procesus;
- 2) slėgį;
- 3) vandens svorį ir judančio vandens jėgas;
- 4) apsaugą nuo užliejimo;
- 5) galimybę toliau tekėti; ir
- 6) apsaugą nuo užšalimo.

Vandentiekio vandens įrenginiai projektuojami taip, kad statinis vandens slėgis būtų ne mažesnis kaip 1 MPa, atsižvelgiant į viršslėgio poveikį.

2 skirsnis. Jei kyla rizika, kad pastato sudedamosios dalys bus paveiktos vandens nuotėkio iš vandens įrenginių, turi būti užtikrintos funkcijos, ribojančios nuotėkį arba jo neigiamą poveikį.

Vandens vamzdžių jungtys įrengiamos taip, kad būtų galima lengvai aptikti ir pašalinti nuotėkį.

3 skirsnis. Vandentiekio vandens įrenginiai turi būti pagaminti iš medžiagų, neleidžiančių į vandentiekio vandenį išleisti žalingos kenksmingų medžiagų koncentracijos.

4 skirsnis. Vandentiekio vandens įrenginių savybės turi būti tokios, kad šalto vandentiekio vanduo atitiktų geriamojo vandens kokybės reikalavimus.

5 skirsnis. Vandentiekio vandens įrenginiai projektuojami taip, kad vandentiekio vanduo nebūtų užterštas dujomis ar skysčiais dėl grįžtamojo tekėjimo ar kitais būdais.

6 skirsnis. Vandentiekio vandens įrenginiai projektuojami taip, kad neskatinėtų mikrobų dauginimosi vandentiekio vandenyje.

Vandentiekio vandens įrenginiai turi būti pagaminti iš medžiagų, kurios neskatinėtų mikrobų augimo vandentiekio vandenyje.

Karšto vandentiekio vandens įrenginiai turi būti suprojektuoti taip, kad būtų galima pasiekti bent 50 °C iš čiaupo bėgančio vandens temperatūrą.

Karšto vandentiekio vandens cirkuliavimo linijos turi būti suprojektuotos taip, kad karšto vandentiekio vandens temperatūra cirkuliacinėse linijose bet kurioje įrenginio dalyje būtų ne žemesnė kaip 50 °C.

7 skirsnis. Šalto vandentiekio vandens įrenginiai projektuojami taip, kad šaltas vandentiekio vanduo nebūtų netyčia šildomas.

8 skirsnis. Vandentiekio vandens įrenginiai projektuojami taip, kad būtų užtikrintas vandens srautas iki čiaupo, kurio pakaktų numatytam pastatui, ir kad nebūtų daromas neigiamas poveikis vandentiekio vandens sistemos veikimui.

Tinkamos temperatūros karštas vandentiekio vanduo turi būti tiekiamas be nepatogaus laukimo laiko.

9 skirsnis. Atsižvelgiant į pastato naudojimo paskirtį, turi būti pakankamas uždarymo vožtuvų ir įtaisų, skirtų vandeniui iš vandentiekio vandens sistemos išleisti, skaičius.

10 skirsnis. Nuotekų įrenginiai projektuojami taip, kad nuotekos galėtų būti nukreipiamos nedarant neigiamo poveikio įrenginiui ar nuotekų sistemai.

11 skirsnis. Nuotekų įrenginiai projektuojami taip, kad būtų pašalinti teršalai, kuriems jie skirti.

12 skirsnis. Nuotekų įrenginiai projektuojami taip, kad užterštas oras neišplistų į patalpų aplinką.

13 skirsnis. Turi būti įmanoma nukreipti vandenį nuo čiaupų ir apsauginių vožtuvų.

Taikomas pirmoje pastraipoje nustatytas reikalavimas, išskyrus atvejus, kai tai nereikalinga.

14 skirsnis. Nuotekų vamzdžiai sujungiami taip, kad nuotekos iš vieno išleidimo įrenginio nepatektų į kitą išleidimo įrenginį.

15 skirsnis. Nuotekų įrenginiai, kurių vandenyje gali būti daugiau nei nedidelis kenksmingų medžiagų kiekis, turi būti suprojektuoti taip, kad būtų galima atskirti šias medžiagas ir kad šių medžiagų nebūtų galima išleisti atsitiktinai.

Nuotekų, kuriose gali būti degiųjų arba sprogstamųjų skysčių, išleidimo įrenginiuose neturi būti vandens sandariklių.

Nuotekų vamzdžiai iš tualetų su vandens nuleidimo sistema neturi būti prijungti prie benzino separatorių, alyvos separatorių ar riebalų separatorių.

16 skirsnis. Kito vandens įrenginiai projektuojami taip, kad neskatintų mikrobo dauginimosi vandenyje.

17 skirsnis. Kito vandens įrenginiai ženklinami taip, kad jų nebūtų galima supainioti su vandentiekio vandens įrenginiais.

9 skyrius. Į aplinką išmetami teršalai

1 skirsnis. Nuotekų vamzdžių išleidimo oro ir ventiliacijos įrenginiai projektuojami ir išdėstomi taip, kad:

- 1) teršalai ar kenksmingi kvapai nepatektų atgal į pastatą ir
- 2) aplink pastatą esančiam plotui nebūtų daromas joks neigiamas poveikis.

2 skirsnis. Pastatai projektuojami taip, kad nuotekas tvarkytų viešasis vandentvarkos įrenginys arba privatusis įrenginys.

3 skirsnis. Pastatai projektuojami taip, kad būtų apribotas neigiamas poveikis, kurį sukelia iš pastato išmetamų degimo dujų kiekis.

4 skirsnis. Degimo dujos išleidžiamos per kaminus ar kitus įtaisus, suprojektuotus ir įrengiamus taip, kad:

- 1) dujos nepatektų atgal į pastatą ir
- 2) aplink pastatą esančiam plotui nebūtų daromas joks neigiamas poveikis.

Kaminai ir kiti įtaisai turi būti suprojektuoti taip, kad užtikrintų tinkamą oro srovę ir pakankamą oro tiekimą degimui užtikrinti.

10 skyrius. Kenkėjai

1 skirsnis. Pastatai projektuojami taip, kad kenkėjams būtų sunkiau patekti į pastatus, nebent tai būtų nepagrįsta atsižvelgiant į pastato konstrukciją ar naudojimą.

2 skirsnis. Būstų atskyrimo konstrukcijos projektuojamos taip, kad kenkėjams būtų sunkiau patekti per jas.

11 skyrius. Atliekos

1 skirsnis. Turi būti įmanoma atliekas tvarkyti pastate arba šalia jo.

Atliekoms tvarkyti turi būti įrengti atliekų įrenginiai arba atliekų laikymo zonos.

Taikomi pirmoje ir antroje pastraipose nustatyti reikalavimai, išskyrus atvejus, kai tai nebūtina atsižvelgiant į numatomą pastato paskirtį.

Antroje pastraipoje nustatytas reikalavimas netaikomas vienbučiams ir dvibučiams namams.

2 skirsnis. Atliekų įrenginiai ir atliekų laikymo zonos išdėstomos, projektuojamos ir jų matmenys nustatomi taip, kad būtų sumažintas pavojus naudotojų ir kaimynų higienai ir sveikatai.

3 skirsnis. Atliekų įrenginiai ir atliekų laikymo zonos išdėstomos, projektuojamos ir jų matmenys nustatomi taip, kad prireikus atliekas būtų galima šalinti ir sunaikinti.

Butuose turi būti laikino atliekų laikymo vieta.

III DALIS. PASTATŲ KEITIMAS

12 skyrius. Bendrosios nuostatos keičiant pastatus

Pritaikymas keičiant pastatus

1 skirsnis. Keičiant pastatą, pakeista dalis turi atitikti 2–11 skyrių reikalavimus. Tačiau reikalavimai gali būti koreguojami, jei:

- 1) tai būtina, kad būtų įvykdytas reikalavimas atlikti pakeitimus tinkamai;
- 2) tai būtina siekiant laikytis draudimo iškraipyti;
- 3) jis yra nepagrįstas, atsižvelgiant į pakeitimo mastą;
- 4) pastato higienos, sveikatos ir aplinkos apsauga labai pagerinama tik tuo atveju, jei laikomasi reikalavimo;
- 5) išlaidos yra nepagrįstai didelės, palyginti su numatoma nauda;
- 6) tam yra techninių priežasčių; arba
- 7) tai būtina siekiant įvykdyti kitą priimtino lygio projektavimo ar techninį reikalavimą arba apsaugoti pastato kultūros paveldą.

Nepaisant pirmos pastraipos, reikalavimai nekoreguojami didesniu mastu nei nurodyta 13 skyriuje.

2 skirsnis. Pastato higienos, sveikatos ir aplinkos apsaugos būklė gali pablogėti tik tuo atveju, jei:

- 1) po pakeitimo pastatas taip pat atitinka 2–11 skyrių reikalavimus;
- 2) tai būtina tam, kad pastatas pasižymėtų priimtinomis sveikatos ir saugos savybėmis arba kad būtų užtikrintos galimybės patekti į jį ir užtikrintas tinkamumas juo naudotis riboto judumo arba ribotas orientavimosi galimybes turintiems asmenims, arba kad būtų apsaugotas pastato kultūros paveldas; arba
- 3) pablogėjimas gali būti laikomas nereikšmingu.

Naudojimo paskirties pakeitimas

3 skirsnis. Pasikeitus naudojimo paskirčiai, pakeitimo mastas vertinamas atsižvelgiant į tai, ar naujai paskirčiai reikalingas aukštesnis pastato higienos, sveikatos ir aplinkos apsaugos lygis, palyginti su ankstesniu naudojimu.

Palankus pakeitimas

4 skirsnis. Vertinant, ar tenkinamas reikalavimas dėl palankaus pakeitimo, atsižvelgiama į tai, kaip priemone atsižvelgiama į pastato pobūdį, kiek tai susiję su:

- 1) proporcijomis, forma ir talpumu;
 - 2) medžiagų ir statybos pasirinkimu;
 - 3) spalvų schema; ir
 - 4) dėmesiu detalėms ir detalumo lygiui.
- Taip pat reikia atsižvelgti į tai, ar:
- 1) išsaugomi pastato pobūdžiui svarbūs elementai ir
 - 2) išlaikomos su gyventoju ir naudotoju susijusios savybės.

Draudimas iškraipyti

5 skirsnis. Tam, kad priemonė nebūtų laikoma iškraipančia ypač vertingą pastatą, ja turi būti:

- 1) nekeičiami būdingi pastato požymiai;
- 2) nepakenkta pastato ar aplinkinės teritorijos kultūros paveldo savybėms; ir
- 3) keičiant pastato sudedamąsias dalis, naudojamos medžiagos ir taikomi metodai, pritaikyti pastato amžiui ir pobūdžiui.

Nepaisant pirmos pastraipos 3 punkto, priemonė nelaikoma iškraipymu, jei reikia pakeisti medžiagas ar metodus siekiant:

- 1) atitikti projekto ir techninius reikalavimus priimtinu lygiu arba
- 2) išlaikyti techninių sistemų veikimą priimtinu lygiu.

Ypač vertingas pastatas

6 skirsnis. Siekiant įvertinti, ar pastatas laikytinas ypač vertingu, vertinimas atliekamas pagal šiuos kriterijus:

- 1) išsiaiškinamos pastate buvusios socialinės sąlygos, nes:
 - a) tai yra pastato kategorija ar projektas, kuris anksčiau buvo įprastas, tačiau dabar pasitaiko retai;
 - b) atkreipiamas dėmesys į buvusias būsto sąlygas, socialines ir ekonomines sąlygas, darbo sąlygas, įvairių grupių gyvenimo sąlygas, miestų statybą ar architektūrinius idealus, vertybes ir idėjas; arba
 - c) reprezentavo svarbią vietos bendruomenės funkciją ar veiklą.
2. Pastatas išryškina visuomenės vystymąsi, nes:
 - a) savo funkcija parodo reikšmingą įvykių eigą arba svarbų socialinį reiškinį;
 - b) buvo naudojamas kaip pavyzdinis arba buvo kitaip pripažintas tuo metu; arba
 - c) jam būdinga stipri architektūrinė idėja.
3. Pats pastatas yra žinių apie senesnes medžiagas ir technikas šaltinis.
4. Pastatas yra labai vertinamas vietos lygmeniu, nes jis buvo labai svarbus:
 - a) vietos socialiniame gyvenime;
 - b) dėl vietos identiteto; arba
 - c) vietos tradicijų.

Pastatas gali būti laikomas ypač vertingu meniniu požiūriu, nes jis pasižymi specifinėmis estetinėmis savybėmis arba yra labai plataus užmojo, kiek tai susiję su:

- 1) architektūriniu dizainu;
- 2) dizainu ir medžiagų pasirinkimu arba
- 3) meniniu dizainu ir ornamentinėmis dekoracijomis.

Pastatas gali būti laikomas ypač vertingu aplinkos požiūriu, nes jis yra aplinkos, atitinkančios pirmoje pastraipoje nurodytus kriterijus, dalis.

Kad pastatas būtų laikomas ypač vertingu, jis turi pirmiausia pasižymėti tam tikromis sąlygomis arba, atsižvelgiant į kontekstą, turėti keletą atitikmenų, kurie galėtų pabrėžti tas pačias sąlygas.

Pastatai, statyti iki XX a. 20-ojo dešimtmečio statybos plėtros ir išsaugoję savo esminius bruožus, laikomi ypač vertingais, jei nėra jokių kitų požymių.

13 skyrius. Specialios nuostatos dėl pastatų keitimo

Bendroji dalis

1 skirsnis. Šiame skyriuje pateikiami specialūs pastatų keitimo reikalavimai, susiję su:

- 1) medžiagomis;
- 2) oru;
- 3) dienos šviesa;
- 4) atsparumu drėgmei; ir
- 5) vandens ir nuotekų įrenginiais.

Medžiagos

2 skirsnis. Jei keičiamame pastate yra medžiagų, kurios gali kelti nepriimtina pavojų sveikatai, šios medžiagos pašalinamos iš pakeistos dalies.

Išskirtinėmis aplinkybėmis medžiagas galima laikyti pastate, jei imamasi kitų priemonių, kad šios medžiagos nekeltų nepriimtinos rizikos sveikatai.

Oras

3 skirsnis. Pasikeitus pastato naudojimo paskirčiai, pakeitimo mastas vertinamas atsižvelgiant į tai, ar dėl naujos paskirties pastato oro keitimo reikalavimai yra griežtesni nei anksčiau.

4 skirsnis. Nenaudojami vėdinimo kanalai išmontuojami arba uždaromi.

Dienos šviesa

5 skirsnis. Jei pastatas keičiamas taip, kad būstai būtų inkorporuojami į patalpas, kurios anksčiau nebuvo naudojamos būstams, pakeista dalis turi atitikti 4 skyriaus 1 skirsnyje nustatytus reikalavimus. Tačiau jei yra priežasčių, nurodytų 12 skyriaus 1 skirsnyje, gali būti leidžiama naudotis dienos šviesa, atitinkančia 0,8 % dienos šviesos koeficientą.

Koreguoti pirmoje pastraipoje nustatytą reikalavimą leidžiama tik tuo atveju, jei:

- 1) šviesos sąlygos būtų negriežtai pagerintos tik tuo atveju, jei reikalavimas būtų įvykdytas, arba
- 2) tai būtina siekiant neiškreipti ypač vertingo pastato.

Drėgnis

6 skirsnis. Pasikeitus pastato naudojimo paskirčiai, pakeitimo mastas vertinamas atsižvelgiant į tai, ar dėl naujo naudojimo kyla didesnė drėgmės rizika, palyginti su ankstesniu naudojimu.

7 skirsnis. Drėgmės pažeistas pastato sudedamąsias dalis, kurios yra esminė pastato konstrukcijos ar pobūdžio dalis, galima palikti, jei imamasi kitų priemonių, kad drėgmės padarytas pažeidimas nesukeltų nepriimtinos rizikos sveikatai.

Vandens ir nuotekų įrenginiai

8 skirsnis. Jei pastatas keičiamas, pakeista dalis turi atitikti 8 skyriaus 3–6 skirsniuose nustatytus reikalavimus. Šiuos reikalavimus leidžiama koreguoti tik tuo atveju, jei laikantis reikalavimų pagerėtų pastato higienos, sveikatos ir aplinkos apsauga.

9 skirsnis. Nebenaudojami vandens ir nuotekų įrenginiai išmontuojami arba užsandarinami kuo arčiau vandens ir kanalizacijos vamzdžio.

-
1. Šis teisės aktas įsigalioja 2025 m. liepos 1 d.
 2. Tačiau senesnės Švedijos nacionalinės būsto, pastatų ir planavimo valdybos statybos taisyklių (2011:6) – taisyklių ir bendrųjų rekomendacijų – nuostatos gali būti taikomos tiek, kiek nustatyta Švedijos nacionalinės būsto, pastatų ir planavimo valdybos taisyklių (2024:14), kuriomis iš dalies keičiamos Švedijos nacionalinės būsto, pastatų ir planavimo valdybos taisyklės (2011:6) – taisyklės ir bendrosios rekomendacijos, pereinamojo laikotarpio nuostatų 3 punkte.

Švedijos nacionalinės būsto, statybos ir planavimo valdybos vardu

ANDERS SJELVGREN

Fredrik Olsson